

РЕЗЮМЕТА НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

НА

ГЛ.АС. БОРЯНА АНГЕЛОВА-ИГОВА, ДОКТОР

ЗА ПЕРИОДА 2013-2018, СЛЕД ПРИДОБИВАНЕ НА ДОКТОРСКА СТЕПЕН

/във връзка с участие в конкурс за „Доцент “ в професионално направление 7.6. Спорт специалност Спорт (Философия на спорта) за нуждите на катедра Психология, педагогика и социология при НСА „Васил Левски“, обявен в Държавен вестник, бр. 34/ 20 април 2018 г./

Монография

Ангелова–Игова. Б. *Изобретяването на човека-машина. Тялото на спортиста.* Изд. къща КХ – Критика и Хуманизъм, стр. 176 София, 2017

Резюме:

Тоталитарните общества преформатират потребността от символен капитал, който да легитимира властта. Редом с всичко останало, по това време на световната сцена се появява един нов вид герои - спортистите. Техните физически постижения са отвъд обичайните човешки способности: те се характеризират с бързината, силата и издръжливостта на... машини. А рекордите им се ценят символен капитал за режимите, заради който техните тела-машини биват оптимизирани и използвани по извън-реден начин.

Тази книга е опит за една археология на знанието, опитваща се да следва процедурите на Мишел Фуко, като се помести в създадената от него традиция на изучаване на различните дискурси - текстове, административни документи, доноси, научни изследвания и заключения, журналистически статии и произведения на изкуствата. Книгата проследява как те създават едно знание, което прави възможно изобретяването и налагането на човека-машина в конкретния му аспект на тяло на спортист. А акцентът е върху неговото инструментализиране с пропагандна цел.

Учебник

Ангелова-Игова, Б. *Младежка субкултура и спорт*, virtual.nsa.bg, 2018/ ISBN :978-954-718-500-5

Учебникът „Младежка субкултура и спорт“ запознава студентите с основни философски и културологични теории за субкултурите, като темата е разгледана в Български контекст. Специално внимание е обърнато на спортните субкултури в България, като е направен сравнителен анализ между локалните и глобалните субкултури, организирани около конкретни спортове.

В учебника подробно са описани характеристиките на спортните субкултури, в контекста на

теорията за субкултурите, те са отграничени като: контра-култури и субкултури, които не влизат в сериозен конфликт с доминантната култура. Друго разграничение, на което е наблегнато, е това между активното и пасивното участие в спорта. В тази връзка са дадени примери със субкултурата на запалянковците, които на свой ред са сравнени с тези на сноубордистите и бегачите на дълги разстояния.

В „Младежка субкултура и спорт“ са включени два авторски, кратки документални филма за развитието на субкултурата на сноубордистите в България и за спортното катерене в България. След разглежданите теми в учебника са: Субкултури: значение и характеристики; Спортните субкултури; Субкултурата на пасивните участници в спорта; Субкултурата на активно участващите в спорта; Субкултурата на геймърите.

Студия

Ангелова-Игова, Б. Спорт, национализъм и пропаганда, В: сп. *Проблеми на постмодерността*, Изд. УИ „ЮЗУ. Неофит Рилски“, /a peer reviewed journal indexed by: ERINPlus - Европейската референтна система за индексване на научни списания, DRJI Directory of Research Journals Indexing, SIS, CiteFactor, ROAD, SAIF, DOAJ, CEEOL, EBSCO, с. 183-218, 2017 /ISSN 1314-3700

Резюме:

Спортът през 19-ти век е локално, местно събитие. С появата на професионалния спорт през 20 век това местно събитие, започва да има своето проявление в националистическите доктрини. Веднага след това професионалният спорт започва да се използва и за нуждите на пропагандата, като този процес е непрекъснат и до днес. Спортът днес е мултинационален, но продължава да има местно значение, а проявата му и използването му за нуждите на пропагандата вече служи на над национални интереси.

Глави от книги /избрани/:

Ангелова-Игова, Б. Диалог между 'Авторитет, достойнство и маска' и 'Диалектика на Просвещението'. В: *Авторитет, достойнство и маска*, Изд. ИИОЗ БАН, 2013, стр. 29-37 / ISBN 978-619-90514-0-5

Резюме:

Настоящият текст има за цел да импровизира един неосъществен диалог между философи повлияни от марксизма, от едно поколение, но с напълно различни биографии, жизнена и културна среда, така както те виждат света, в който живеят и прилагат социалната теория и критика. Целта на този експеримент е да покаже, че такъв диалог е не само възможен на едно интелектуално ниво, но е и градивен от гледна точка на изясняването на описаните проблеми, тяхното затвърждаване, като са посочени и възможни техни решения.

Ангелова-Игова, Б. Философията на спорта – приложна и/ или социална философия, В: *Философията в следпостмодерна ситуация – приложения и перспективи*, УИ „Св.св. Кирил и Методий“, Велико Търново, 2014, стр. 273 – 277 /ISBN: 978-954-524-990-7

Резюме:

В публикацията се разглежда развитието на Философията на спорта в международен и местен план. Философията на спорта се обособява от общата философия в средата на 20 в. Проследени са различните направления и влияния. Философията на спорта е независима от социалната философия и социологията на спорта, но се смята за вид приложна философия. В нея се прилагат интердисциплинарен подход включващ и историята на спорта, и културната антропология и спортната психология.

Angelova-Igova, B. Athletes' Body-Machine: From Michael Phelps to Oscar Pistorius, B: *Reflecting on Modern Sport in Ancient Olympia*, Parnassous Press, NY, 2017, pp.81-95, ISBN /978-1942495215/

Резюме:

В публикацията е направено сравнение между най-добрите спортисти и „пара“ спортисти. Въпросът за параолимпийските игри е разгледан в контекста на олимпийските игри. Поставен е етичният въпрос: редно ли е отделянето на „пара“ спортистите на „пара“ олимпийските игри? Това разделяне предполага различно отношение към „пара“ спортистите, които често пъти са по-ниско платени и по-рядко показвани в публичното пространство. Какви са основните причини за това е обект на посоченото изследване.

Angelova-Igova, B. Teenager's' Identity Crisis in the Game Subculture, B: *Образование & Детско развитие & Консултиране*, Изд. Европейски център за бизнес, образование и наука, 2018 г. 14-23 ISBN – 2367-5411 (Print); ISBN – 2367-542X (Online)

Резюме:

В публикацията е изследвано влиянието на онлайн игрите с множество потребители върху подрастващите. Направен е сравнителен анализ между България, Корея и САЩ. От интерес е до каква степен в български контекст може да говорим за гейм наркомания. Изследването е насочено и към новите идентичности, които се сформират около онлайн игрите с множество потребители. Оказва се, че тези идентичности не са устойчиви и много често при геймърите се наблюдава криза на идентичността.

Angelova-Igova, B. The Meaning of Sport as Multicultural Dialogue in Max Nordau's Philosophy, B: *Sport, Identity and Community*, Inter-disciplinary press, Oxford, 2016, pp. 143-152/ ISBN: 978-1-84888-452-6

Резюме:

В изследването спортът е представен като мултикултурен диалог. Той е вид международен език разбран от всички. Чрез спорта може да се проведе интеграция на различни малцинствени групи. В разработката са дадени конкретни примери с гимнастически дружества „Макаби“, които стават изключително популярни в България в началото на 20 в. Смята се, че доброто отношение и подкрепа на българските граждани към еврейската общност през Втората световна война е резултат и от доброто спортно сътрудничество между спортните дружества.

Научни статии /избрани/

Единствен автор

Angelova, B. Calcun Moral, B: *Sofia Philosophical Review*, No 1, 2012, pp. 96-99, /a peer reviewed journal indexed by EBSCOhost Research Database, The Philosopher's Index and by the MLA International Bibliography/ ISSN 1313-275X

Резюме:

В статията е направен анализ на книгата на Жан Пиер Клеро, поставяща в основата си, необходимостта от нов вид етика, обговаряща новите социални потребности. Книгата на Клеро „Новият морал“ се смята за фундаментална за съвременната приложна етика.

Ангелова-Игова, Б. Свободно време, спорт и интернет, В: сб. „Философски изследвания на виртуалната култура“ кн. 2, 2013, стр. 58-63 Изд. СУ „Климент Охридски / ISSN 13139975

Резюме:

Текстът се съсредоточава върху няколко проблема отнасящи се към съвременния масов традиционен спорт. Съвременният човек разполага с невиджано досега свободно време, но твърди, че няма време. В тази връзка е разгледано влиянието на новите технологии върху човека и по-конкретно как влияят интернет и онлайн игрите с множество потребители.

Ангелова-Игова, Б. Философията на Олимпизма и борбата, В: сп. *Ново Време*, 2013, с. 59-65, /ISSN 0323-9055-2066

Резюме:

В „Светът на кеча“ Ролан Барт обръща внимание как едно зрелище, паразитиращо върху спортове като борба, бокс и джудо се превръща в опиум за народите и е перфектно средство за внушение и манипулация на масите. Акцентът на настоящата статия е върху връзката на спорта, политиката и бизнеса и по какъв начин дадени спортове стават неудобни, заради недобрата си „продаваемост“.

Ангелова-Игова, Б. Философията на ежедневно оцеляване, В: сб. *Формиране на готовност за оцеляване в социална среда чрез специализирана подготовка по Кунг- фу*, София, НСА- Прес, 2014, с. 71-77/ISBN 978-954-400-872-7

Резюме:

В настоящото изследване чрез философски анализ се търси отговор на екзистенциалните въпроси: Какво прави гражданите на развитите държави нещастни? Защо в тези презадоволени общества, нивата на насилие, депресия и хранителни разстройства се увеличават? Каква следва да е философията на ежедневно оцеляване? Защо страдат гражданите на „най-желаните“ за живеене мегаполиси?

Ангелова-Игова, Б. Полова, социална и възрастова стратификация в женския масов спорт в България. В: сб. с материали от теоретичен семинар: *Човекът – мярка за всички неща? Предизвикателствата на посиндустиалното информационно общество*. Изд. УИ. Технически университет, София, 2016, с. 93-97/ ISSN 1312-3793

Резюме:

Статията е насочена към проблема с ограничения достъп до спорт на жените в България. Теоретичната рамка разглежда поставения проблем на фона на класическия (Beauvoir) и съвременния (Butler) феминизъм. Обект на изследване са жени над 35 г., професионални атлетки и аматьорки, участнички в най-популярните планински бягания в България през последните 3 години.

Ангелова-Игова, Б. Петя Миланова-Дикова. Тялото машина. В: сп. *Философски алтернативи*. кн.1, 2016. Изд. ИИОЗ БАН /a peer reviewed journal indexed by: [The Philosopher's Index](#), [EBSCOhost](#), [Central and Eastern European On-line Library /www.cceol.com/](#), с. 82-87/ ISSN 0861-7899

Резюме:

Текстът цели да покаже по какъв начин тялото се деперсонализира и разглежда отвъд личността и какви проблеми възникват пред съвременната философия. Деперсонализацията води до загуба на човешки права, и позволява тялото да бъде използвано и впрегнато за целите на властта, да бъде средство, а не само по себе си - цел.

Игова, Б. 2016 Медийни войни: колко реални и опасни могат да бъдат?, В: сб. *Спорт и сигурност*. (Доклади от Четвърта научна конференция 18-19 май 2016), стр. 17-21, София, НСА-Прес, 2016.

Резюме:

В статията се разглежда по какъв начин медиите могат да застрашат държавната сигурност. Фалшивите новини, не само могат да заблудят обществеността, но да предизвикат и граждански войни. Подобни случаи се описани от Жан Бодрияр в статията му „Реквием за медиите“. Моделът за манипулация описан от Бодрияр е приложен към фалшивите новини свързани със спорта. Вижда се как медиите могат да сринат дадена авторитетна личност от света на спорта, само за да си вдигнат рейтинга. Стига се до извода, че зачестилите случаи на хулиганство около спортните събития са свързани с влиянието на медиите, които умишлено провокират младежите.

Ангелова-Игова, Б. Превръщането на тялото в машина и възходът на пропагандата във визуалните изкуства в периода 1918 – 1936 г. /индекс: [EBSCOhost Research Databases](#), [the European Reference; Index for the Humanities and the Social Sciences \(ERIH PLUS\)](#), В: сп. *Философия*, 2016, кн. 3, година XXV, Изд. Азбуки, с. 292 – 298, ISSN 1314 – 8559 (Online) /ISSN 0861 – 6302 (Print).

Резюме:

Проследявайки тенденциите във визуалните изкуства в Германия, Франция и Италия, в периода 1918-1936г., и поставяйки ги на философски анализ, може да разберем по какъв начин тялото на спортиста се естетизира и се превръща в машина за печелене на символен капитал за тоталитарните режими. Този период е и свидетелство за възхода и установяването на пропагандата. Тази тенденция се оказва стабилна и може да се проследи десетилетия по-късно във визуалните изкуства.

Ангелова-Игова, Б. Абсолютизираната победа на Харолд Ейбрахамс и Юсейн Болт, В: сп. Спорт и Наука, НСА-Прес, 2017, извънреден брой 1, с. 106-113 /ISSN 1310-3393

Резюме:

Този доклад има за цел да проследи философско-историческата поява на необходимостта от целенасочена спортна подготовка и да постави един не нов, но все още актуален етичен проблем, а именно абсолютизирането на победата в спорта.

Angelova-Igova, B. The Maximization of the Win, B: *Sophia Philosophical Review*, Sofia University, "Kliment Ohridski", pp. 79-90, 2017 /a peer reviewed journal indexed by EBSCOhost Research Database, The Philosopher's Index and by the MLA International Bibliography / ISSN 1313-275X

Резюме:

Акцентът на статията е върху абсолютизирането на победата при тоталитарните режими. По време на Студената война победите на тепиха и на стадиона са спечелена битка за съответния политически строй. Поради тази причина спортистите започват да се разглеждат не като уникални човешки същества, а като уникални машини, които трябва с цената дори на собствения си живот да постигнат медали и рекорди, за да легитимират политическата власт.

Първи, втори и следващ автор

Angelova-Igova, B. Naydenova, Y. The Model of the Sportswoman and Simon De Beauvoir's Feminist, B: *Physical Education and Sport – Competence for Life*, NSA-press, 2014, p. 326 -331, ISSN 2367-458X

Резюме:

Статията е посветена на феминизма на Симон де Бовоар и по специално отношението ѝ към спортуващите жени. Направена е връзка между класическия феминизъм и реализацията на жените в спорта. Изследването е съсредоточено върху българската действителност, като е изследвано участието на българките на ОИ и до каква степен жените са част от управлението на

спорта в България. Изследван е Българския олимпийски комитет (БОК) и Национална спортна академия (НСА).

Лефтеров, Е, Б. Ангелова. Красиво насилие, В: сб. *Личност. Мотивация. Спорт*. кн. 17, София, НСА Прес. 72-83, 2012 / ISBN 978-954-718-397-1

Резюме:

В тази статия искаме да поставим на деконструкция клишетата, които витаят около разбирането за понятието „насилие“. На пръв поглед изглежда, че всичко за насилието е обговорено, отсъдено, написано и разбрано, но това съвсем не е така. Без да визираме директно садизма и мазохизма на Маркис дьо Сад, смятаме, че насилието, не само в изкуството, но и в спорта може да е “красиво” и има естетически и най-вече етически качества.

Димитров, В., Б. Ангелова-Игова, Извън-редно положение: Оголеният живот и редът, В: сб. *Научно-приложни аспекти на физическото възпитание и спорт*, София, НСА-прес, 2013, с. 71-77 / ISBN 978-954-400-872-7

Резюме:

Терминът оголен живот – homo sacer се въвежда от Джорджо Агамбен, за да се обозначи най-вероятната жертва на извън-редното положение. Това са хората лишени от способността сами да се грижат за себе си (старци, деца, инвалиди), лица лишени от закрила на националната си държава (бежанци), хора без юридически права (затворници, психично болни). При бедствие, авария, война и т.н. извън-редни положения, най-вероятно точно тези хора биха били потърпевши. От една страна, те трудно биха преживели трудностите, заради физическата си и/или юридическата си неравнопоставеност, от друга те често стават жертва не само на ситуацията, но и на вземащите мерки.

Лефтеров, Е., Ангелова-Игова, Б., Утвърждаващият и интегриращият бокс, В: сп. „*Спорт и наука*“, 2014, стр. 162-173, / ISSN 1310-3393

Резюме:

Спортът, боксът в частност, е важен утвърждаващ и интегриращ елемент от съвременната култура. Това особено много личи когато разглеждаме малцинствените групи, малките култури, развиващи се под шапката на една друга голяма култура. В тази статия ще разгледаме по какъв начин еврейската общност в България и САЩ успява да се интегрира, чрез един силов спорт, какъвто е боксът.

Милен Желев, Ангелова-Игова, Б. За 'Възвишеното и Красивото'. Поглед от върха, В: сб. *Личност. Мотивация. Спорт*, кн. 20, София, НСА ПРЕС, с. 359-370, 2014/ ISBN 978-954-718-397-1

Резюме:

В тази статия е направен опит да се открие връзката между тези две уж ненужни желания, лежащи в подсъзнанието на индоктринирания бюргер. „Възвишеното“ и „Красивото“ са

естетически категории описани от Кант и Бърк през природата, не през изкуството. Ние ще се опитаме да ги свържем с алпинизма чрез присъщата им връзка – човек -природа - морално извисяване. В основата на алпинизма са естетическите категории „красиво“ и „възвишено“, нещо повече ние твърдим, че може да ги разберем и обмислим, да ги свържем с тук и сега благодарение на алпинизма.

Лефтеров, Е. Ангелова-Игова, Б. Страхът в съвременния спектакъл, В: сб. *Научни доклади на Русенски Университет „Ангел Кънчев“*, 2017, стр 64-67, /Сборникът е рефериран в [Google Scholar](#)/ ISSN 1311-3321

Резюме:

Страхът съпътства човечеството още от самото му прохождение. Страхът от смъртта, от непознатото, от провал, от загуба и т.н. още от античността вълнуват философите. В настоящото изследване е направен опит да се обясни страха в съвременния модерен спектакъл. За целта сме избрали бокса. Според нас спортът в днешно време има характеристиките на спектакъл, не само защото излиза отвъд спортното събитие и зрелището, а и защото води до катарзис. Този катарзис е резултат от страха. Боксът е уникален спектакъл, при който проблемът със страха се изразява най-отчетливо.

Лефтеров, Е. Ангелова-Игова, Б. За процеса на култивиране на болката, В: сп. *Спорт и наука*, 2017, извънреден брой 1стр. 89-94, /ISSN 1310-339

Резюме:

Настоящото изследване цели да проследи развитието и приложението на т.нар. от Л. Вакон термин „икономика на болката“ в днешните спортове. Тази икономика е културно обусловена, но има и своето практическо приложение в единоборството. Култивирането на болката се свързва и с процеса на „психологизация“ описана от Н. Елиас, в резултат имаме все по-прецизно организирани единоборства, но това има и съответните последици за спорта.

Желязкова-Койнова, Ж., Ангелова-Игова, Б. Предизвикателства на учебното тестиране при преподаване на философия на неспециалисти, В: сб.научни доклади *Русенски Университет „Ангел Кънчев“*, 2017, стр.32-38 /Сборникът е рефериран в [Google Scholar](#)/ ISSN 1311-3321

Резюме:

В статията е проследено по какъв начин се прилага учебното тестиране по философия на спорта и до колко то е успешно. Оказва се, че тестирането е не само начин на изпитване и проверка на знанието, но има и педагогическа стойност, като увеличава знанията на студентите. Тестирането задава ясни параметри за протичането на изпита и по този начин се увеличава и мотивацията на студентите да се готвят за изпита. Описани са и някои трудности, които срещат преподавателите в хуманитарните дисциплини при тестирането.

Живка Желязкова-Койнова, Елеонора Милева, Боряна Игова, Българската адаптация за изследване на мотивацията за учене при студенти, В: сб. *Личност. Мотивация. Спорт*, кн.19,

Резюме:

Изследването показва, че при жените има по-високи нива на самооценка на изпитната тревожност. Това се свързва с по-високата емоционална лабилност и сензитивност и по-високата обща тревожност при жените. Изглежда, че жените-студентки от двата факултета на НСА имат по-висока мотивация за учене от мъжете. Получените резултати отразяват и особеностите на приема в НСА - приема се значително по-голям процент мъже в сравнение с жените.

Живка Желязкова-Койнова, Елеонора Милева, Весела Славова, Боряна Ангелова-Игова.В: Българска адаптация на тест за изследване на учебни стратегии. сб. *Личност. Мотивация. Спорт*, кн. 20, София, НСА-прес, с. 48-59, 2015 /ISBN 978-954-718-397-1

Резюме:

Изследването проверява валидността на тестирането. В случая за студенти от областта на физическото възпитание и спорта (с професионална квалификация учител по физически възпитание и треньор по вид спорт) получената факторна структура е доста различна в сравнение с оригиналната. В българската версия на въпросника MSLQ-II част представлява валиден и надежден инструмент с адекватна вътрешна съгласуваност. Препоръчваме го за изследвания в областта на педагогиката и педагогическата психология, и по-конкретно при изследвания на учебните подходи и стратегии, стиловете на учене, отношението към ученето, ефективността на ученето и преподаването.

Ангелова-Игова, Б. Силвия Шандуркова, Субкултурата на ориентировачите: Локална или Глобална? В: сб. *Човекът – мярка за всички неща?* Изд. Технически Университет, 2017, с.51-58, ISBN 978-619-167-311-7

Резюме:

Субкултурите са вид под култури, които обединяват група от хора с различни от общоприетите ценности и начин на живот. Обикновено съответната субкултура се характеризира със систематична опозиция на доминантната култура, тя може да бъде описана като контракултура. Спортните субкултури обаче не влизат в конфликт с доминантната култура, а напротив са в симбиоза с нея.

В този доклад ще се опитаме да очертаем характеристиките на спортните субкултури и по-конкретно - субкултурата на ориентировачите в България и да покажем до каква степен те носят белезите на локалността – града, държавата, и до каква степен те се свързват с глобалните субкултури, организирани около определени спортове.